

BRUGBAR BY for seniorer

Inspiration til alle,
der arbejder med
udvikling af byer
og byrum

Behov 1:

Jeg har noget at komme efter
// Aktivt hverdagsliv

Spørgsmål til byen

Hvilke rum og aktiviteter har byen, som tiltaler de +65-årige?

Hvor kan man mødes på tværs af generationer eller med jævnaldrende om en interesse eller aktivitet?

Hvor er der liv at kigge på?

Kan seniorer gå fra hjemmet til dagligvare-indkøb?

Hvad gør byen for at indbyde seniorer til vilde eller milde aktiviteter, sunde rutiner, nye udfordringer, træning og rekreation – året rundt og fra morgen til sent?

Behov 2:

Jeg føler mig fri i byen
// Nemt at komme omkring

Spørgsmål til byen

Hvordan er adgangen til samlingssteder og attraktioner?

Hvilke muligheder er der for at komme omkring, på gåben eller med hjul?

Er byens flader jævne og med venlige niveauskift?

Kan seniorer med hjælpemidler færdes med samme værdighed som andre?

Forebygger byen faldulykker på gader og stræder?

Er det nemt at bruge kollektiv trafik, og hvordan fungerer byen for seniorer i forskellige transportmidler, fx bil?

Behov 3:

Jeg føler mig tryk i byen
// Trygge byrum og sikker trafik

Spørgsmål til byen

Opleves byen tryk på uvante steder og også efter mørket falder på?

Føles det trygt for seniorer at færdes alene i byen og at komme til og fra den?

Hvordan øger byen trygheden via kommunikation, fysiske rammer og relationer?

Opleves trafikken som sikker – også for dem, der færdes lidt langsomt?

Føler seniorer sig trygge i den kollektive trafik?

Gør digitale løsninger byrum og trafik mere trygge for seniorer, og er løsningerne nemme at bruge?

Behov 4:

Jeg føler mig velkommen i byen
// Gratis opholdssteder i velholdte byrum

Spørgsmål til byen

Hvilke gratis fornøjelser og opholdsrum tilbyder byen seniorer?

Hvor meget fylder unge i forhold til seniorer i byen ... er der plads til alle?

Er byens pladser, parker og gader rene og velholdte?

Er der gode muligheder for at hvile sig i byens rum?

Er der adgang til mange toiletter i byen?

Bidrager andre end kommunen med at få seniorer til at føle sig velkomne i byen?

Behov 5:

Jeg er en del af noget i byen
// Steder at være sammen

Spørgsmål til byen

Hvordan understøtter byens rum, at de +65-årige interagerer med hinanden og med andre, både spontant og planlagt?

Hvilke forskellige senior-målgrupper er en del af noget i byen – og er der nogle, der ikke er?

Er det nemt for seniorer at være med i forenings-aktiviteter?

Oplever seniorer, at deres engagement værdsættes?

Hvordan inviterer byen – fysisk eller digitalt – de +65-årige til dialog om udviklingen af byen?

Behov 6:

Jeg oplever natur i byen
// Natur tæt på

Spørgsmål til byen

Inviterer byen seniorer til at opleve natur året rundt?

Er det nemt for alle at komme til og fra byens natur, og er der steder at sidde og opleve natur?

Hvordan inviterer naturen seniorer til aktivitet og bevægelse?

Er der mulighed for at dyrke have sammen med andre i byen?

Bidrager vand, planter og dyreliv i byen med sanseoplevelser?

Bidrager investeringer i klimatilpasning og biodiversitet til naturoplevelser for seniorer?

BRUGBAR BY for seniorer

Vi lever længere og længere. Andelen af danskere på +65 år er nu på ca. 20 pct., og tallet stiger støt. I takt med at demografien ændrer sig, bliver behovet for at udvikle brugbare byer for seniorer endnu mere aktuelt. Men hvad karakteriserer en brugbar by for seniorer?

Forskning viser, at både det fysiske miljø og socialt samvær har stor betydning for menneskers fysiske aktivitet, sundhed og livskvalitet, ikke mindst for de +65-årige. Er byen mørk og har ujævne fortove, er det for nogle mere trygt at blive hjemme. Er der ikke noget at komme efter, er det for mange mindre oplagt at være fysisk aktiv. Er der ikke steder og aktiviteter at mødes omkring, er der risiko for ensomhed. Er byen derimod brugbar, er det nemmere og sjovere at leve et aktivt, meningsfuldt og sundt hverdagsliv.

I Sundhedsstyrelsen har vi udarbejdet et idékatalog og en værktøjskasse om brugbare byer for seniorer. Formålet med publikationerne er at inspirere politikere, kommunale forvaltninger, organisationer, rådgivere og andre, der arbejder med byer og byrum.

Publikationerne kan downloades på www.sst.dk. Folderen giver et lille indblik i nogle af de temaer og spørgsmål, som det er relevant at arbejde med, når målet er at udvikle brugbare byer for seniorer.

Seniorer har seks grundlæggende behov i byen

Mennesker på +65 år er naturligvis vidt forskellige. Men trods forskelle ser vi – på tværs af alder, livssituation, bytype og bopæl – seks overordnede seniorbehov i byen. En by, der imødekommer de seks behov, er brugbar for seniorer.

BRUGBAR BY

BRUGBAR BY FOR SENIORER – idékatalog og værktøjskasse

bygger på interview med mere end 50 seniorer mellem 65 og 99 år fra hele landet, observationer af byrum, dialog med eksperter, et trendstudie og et litteraturstudie. Data viser, at et væsentligt element i byudvikling for seniorer handler om at forstå viften af de meget forskellige erfaringer, de gør sig i byen.

De spørgsmål, du finder på den anden side af folderen, er de nøglespørgsmål, som arbejdet med idékataloget har frembragt. En del af dem er enkle og indlysende – men ikke desto mindre et godt sted at begynde, når man vil vurdere, om en by er brugbar for seniorer.

Idékataloget præsenterer en række eksempler på byrum og tiltag, som tager afsæt i de seks generelle behov, seniorerne selv peger på, og hvor løsningerne er med til at gøre både små og store byer mere brugbare for seniorer.

Værktøjskassen introducerer metoder til at involvere forskellige senior-målgrupper i byudvikling. Metoderne kan inspirere til udvikling af brugbare byer for seniorer – uanset om der er tale om landsbyer, provinsbyer, forstæder eller storbyer. Værktøjskassen præsenterer også nogle greb til at bearbejde en mangfoldig mængde borgerideer, så de bliver til enkle, fremtidsorienterede løsninger.

Værktøjskassen indeholder blandt andet konkrete råd til:

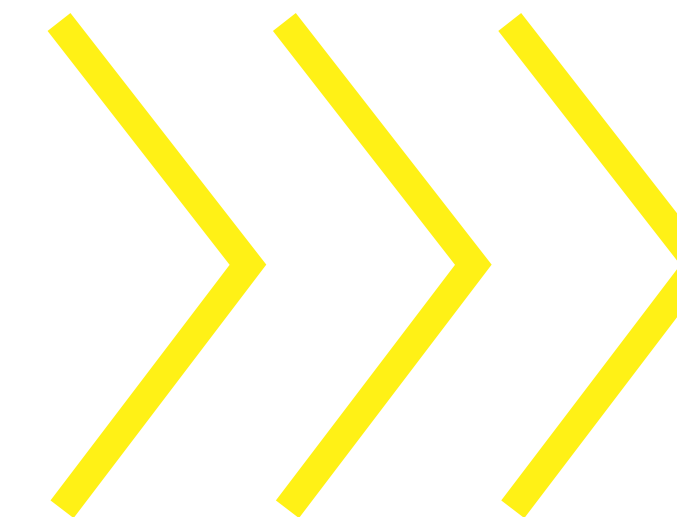
Metoder til involvering af seniorer

Hvordan vælges de bedste metoder, og hvilke kritiske faktorer kan spille ind, når seniorer skal rekrutteres og involveres? Hvordan afdækkes både bevidste og ubevidste seniorbehov? Værktøjskassen gennemgår metoder til interview og dialog, til observation og bylivs-tællinger og til medbyg, hvor seniorer selv deltager i design- og byggeprocessen.

Værktøjskassen præsenterer forslag til, hvordan et involveringsforløb kan stimuleres af fremtidsscenerier og trends – og giver eksempler på, hvordan borgernes forskellige input kan forenkles til et klart koncept.

At skræddersy et sæt lokale seniortyper

Idékataloget præsenterer seks fiktive seniortyper – såkaldte personaer. De repræsenterer nogle af de mange forskellige seniorer, vi har talt med fra hele landet. I værktøjskassen findes også en metode til selv at udvikle et sæt lokale seniortyper, der kan matche de +65-årige i en konkret kommune eller by.

Procesplanlægning

For at sikre, at seniorer involveres i alle relevante forhold i byen – fra politikudvikling til den løbende drift – kan en løsning være at opbygge en systematik for seniorinvolvering i organisationen.

I værktøjskassen præsenteres et eksempel på, hvordan dette kan gøres i fire faser. Desuden peger værktøjskassen på otte kritiske forhold, det er godt at være opmærksom på, når en proces med involvering af seniorer planlægges.

BRUGBAR BY

Sundhedsstyrelsen har udgivet to publikationer med inspiration til alle, der arbejder med udvikling af byer og byrum:

Brugbar by for seniorer: Idékatalog
Brugbar by for seniorer: Værktøjskasse

De to publikationer er udarbejdet i samarbejde med Hauxner ApS, Futurista.dk og Imperia Kommunikation ApS og kan downloades på www.sst.dk